

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertletu 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 9. vel. travna 1873.

List 19.

XV. Križ — močno svarilo proti nezmerčnosti v jedi in pijači.

„Kristus je terpel v mesu, in ravno ta misel bodi vaše orožje; kajti kdor terpi v mesu, neha grešiti.

I. Petr. 4, 1.

Kristjan, kateri pazljivo premišljuje serce svoje in njegove želje, opazuje tu mnoge človeku sicer potrebne in prirojene poželenja, ki mu jih je Bog dal, ktere so se pa po napačnem obračanju pokvarile in popačile. Tako p. je človeku prirojeno, da si išče pridobiti in ohraniti premoženja, ali ravno to poželenje se pokvari rado v gerdo lakomnost in skopost. Tako potrebuje človek in poželi jedi in pijače, pa — kolikrat se popači to poželenje v nezumno strast, v gerdo požrešnost in pijanost!

Prirojeno poželenje jedi in pijače je sicer samo na sebi dobro, od Boga nam vdano in k ohranjenju življenja in zdravja našega neogibno potrebno. Prav zato je pa dal Bog človeku razum in zapoved svojo, da naj vse svoje telesne poželenja, toraj tudi prirojeno poželenje po jedi in pijači kroti in vravnava po pravilih svojega razuma in zapovedi Božje, ter da naj jih posvečuje po nauku svetega križa. Tako razumno vredovanje onega poželenja se imenuje zmernost, in posebej gledé na jelo ali pilo tudi zderžnost ali treznost. Poglavitno opravilo tej kerščanski zmernosti je, da bi jedli in pili le toliko, kolikor je nam k ohranjenju zdravja ter dušnih in telesnih moči potrebno in koristno, in da bi se po zapovedi svete cerkve nekerke dni nekerib — mesnih — jedi zderževali, nekerke pa si v jedi pritergovali, ali se postili. Kdor te zmernosti v jedi in v pijači ne goji ali ne spolnuje te kerščanske zderžnosti in treznosti, ta ravna pred vsim nerazumno in živinsko, ravna kakor nespametna zver ali govéd, ktera gre le po svojem poželenji, pa še gerše in hujše, ker celó brezumna živina, razun kacega goltnega psa ali kake požrešne svinje, pozná svojo mero. „Nesramni psi, ki ne vedó, kdaj so siti“ — so taki požrešni ljudje, kliče v tem pomenu prerok Izaija (56, 11). Prestopek v jedenji ali pitji je prvič pregrešek zoper um in pamet, zoper ta veliki dar, s katerim je Bog človeka tako visoko povzdignil nad vse druge pozemeljske stvari. Toraj je djal že neki pogansk modrijan: „Zato vživajmo jed in pijačo, da si ohranimo življenje in zdravje, sej ne živimo za to, da bi le jedli in pili“. „Kakor nam je jedača in pijača pripomoček k ohranjenju života, tako nam život sam služiti ima za sredstvo k dosegu tim večí duhovne in npravne popolnosti“. Pa mnogi ljudje, Bogu bodi potoženo, živijo tako, kakor da bi ne imeli

nobene druge skerbi, nobenega družega namena in opravila, nobene blagejši radosti in veselosti kot vedno le jesti in piti, le s slastnimi jedili in pijačami gerlo si dražiti in napolnovati. Kolika sramota tebi, o človek! Kako napačno in kako zaničljivo ravna taki človek z darimi Božjimi!

Drugič je nezmernost v jedi in pijači ali požrešnost in pijanost greh proti očitni zapovedi Božji, kakor nam to brezštevilnokrat spričuje sveto pismo; vzlasti pa požrešnost in pijanost nasprotuje nauku svetega križa. Posebno po nauku svetega križa je svet spoznal kerščansko zmernost, zderžnost in treznost, kako naj se kroti in zatajuje preobilno poželenje po jedi in pijači. S križa se glasi ukaz Sina Božjega: „Kdor hoče biti moj učenec, naj zatajuje sam sebe“ — to je, naj kroti in premaguje svoje nerodne telesne poželenja. S križa se nam glasi beseda Gospodova: „Človek ne živi le od kruha (jela in pila), ampak od vsake besede, ktera pride iz ust Božjih“. S križa se prav glasno odmeva svarilo Božje: „Varujte se, da vaše serca ne bodo preobložene v požrešnosti in pijanosti, da nanagloma ne pride nad vas dan maščevanja Božjega“. (Luk. 21, 34.)

Nauk ta, da se mesó ima krotiti in telo spravljati v služnost duha in zapovedi Božje, je bil svetu pred neznan; še le s križa Gospodovega se nam na tanko razlaga in pojasnuje. Kako dobro so ga razumovali prvi kristjanje. Ne le zmerno so živeli vsi, ki so hodili po poti kerščanski proti nebesom, temuč silo terdó in ostro; tako trezno in zderžno so živeli prvi kerščanski puščavniki in redovniki po Egiptu, da se človek mora čuditi. Kako so krotili sami sebe, kako zatajevali in mertvili svoje mesó! Korenje, razno sadje in zernje je bilo ves njihov živež, in voda njihovo pitje, in koliko dni so se časih zderžali vsaktere jedi! Kako goreče so spolnovali treznostni nauk svetega križa, kakoršnega še Bog tako ostro ne tirja. Po nauku svetega križa naj bi človek krotil svoje telesne poželenja, toraj tudi poželenje po jedi in pijači, ter vredoval po pravilih svojega uma in zapovedi Božje, ali kakor pravi sv. Pavel, tako, da „dêva telo svoje v služnost duha“. To je pravi pomen kerščanskega nauka, da naj duh telesu, ne pa telo duhu ukazuje, ako se hoče človek zveličati. Razumni duh ni zato dan človeku, da telo ali mesó gospoduje nad njim, marveč zato, da duh gospoduje nad telesom ter da po vevah človeškega uma in zapovedi vravnava njegove poželenja. Telo je duhu le začasno stanovanje in orodje; duh je vladar, telo pa naj duhu služi. Čim boljše toraj duh vladuje nad telesom, tem popolniši je človek; prava rêva pak je človek, ktereга duh je tako slab, da telesu ali životu v ničemur, celó v jedi in pijači ne more ukazovati. Kjer mesó in njegovo poželenje ukazuje, tam je stan člove-

kov ves popačen in pokvarjen, ni več človešk, človeka po Božji podobi vstvarjenega dostojen; je prav za prav živinsk, nauku svetega križa nasproten; tam vlada nezmernost v vseh rečeh, poguba in smert. „Dolžniki smo — pa ne mesá, da bi živeli po mesu (t. j. po njegovem nerodnem poželenji); zakaj ako bote živeli po mesu, bote umerli; ako bote pa dela mesa (njegove nezmérne poželenja) zamorjevali z duhom (po navdihovanji sv. Duha), bote živeli; — kateri koli namreč so po Duhu Božjem gnani, ti so otroci Božji“. (Rimlj. 8, 12—14.) — „Ako v duhu živimo, tudi v duhu hodimo“. (Galač. 5, 25.) Tako razlaga nauk sv. križa o mertvenji telesnih poželenj sv. Pavel in pristavlja: „Nikar se ne motite; Bog se ne pusti zasmehevati. Kar človek seje, to bo tudi žet. Kdor seje tedaj v svojem mesu (v telesnem pregrešenju, požrešnosti, pijanosti, nečistosti itd.), bo od mesá tudi žet pogubljenje; kdor pa seje v duhu, bo od duha žet večno življenje“. (Galač. 6, 7. 8.)

„Smert“ toraj in „pogubljenje“ je nasledek tistega napačnega življenja, kjer mesó in njegovo poželenje vlada duhu. In ktera smert? Velikrat je telesna smert. Požrešnost in pijanost prikrajša in dostikrat siloma preterga človeku pozemeljsko življenje (Sir. 37, 34). Brez števila zgledov je, da so pijanci, požeruhi in tim podobni sužnji svojega mesá naglo in nenadoma, časih grozovito poginili vsled svoje nezmernosti. Navadno pa je tega ravnanja nasledek dušna smert, po kateri človek v sužnosti mesá oslepi in umre na duši, ne čuti nobenih duhovnih dolžnosti, in postane suho drevó, katero se poseka, in verže v ogenj. Tako je takega življenja nasledek potem tudi večna smert ali večno pogubljenje, ktero je hujše in groznejše od smerti telesne. Te smerti spominja sv. Pavel v besedah: „Ako bote živeli po mesu, bote umerli“ (Rimlj. 8, 13.); in: „Kteri delajo dela mesa . . . pijančevanje, požrešnost, kraljestva Božjega ne bodo dosegli“. (Gal. 5, 19—21.) — Nauk o mertvenji in zatajevanji mesenega poželenja je tako bistven v kerščanstvu, da sv. Pavel pijance in požrešnike jokaje imenuje „sovražnike križa Kristusovega, kterih bog je trebuh, kterih konec je poguba“ (Filiplj. 3, 18. 19.), in da jih prišteva med naj večji grešnike odrekovaje jim večno zveličanje: „Ne motite se, — ne malikovavci, ne prešeštniki, ne mehkuzni, ne lakomniki, ne pijanci . . . ne bodo posedli Božjega kraljestva. (1. Kor. 6, 9. 10.) Tako je sveti križ res močno ali živo svarilo proti požrešnosti in pijanosti. (Dalje prih.)

Kaj je tolerancija, terpnost, in če je dopustljiva.

Jezikoslovno je beseda tolerancija izpeljana iz latinske besede „tolerare“, prenašati, potpeti, terpeti, dopustiti kaj, in pomenjuje splošno pripuščenje ali nebranjenje kacega zla.

Tolerancija pa je ali bogoslovna, theologica, ali pa državna, civilna. In civilna je zopet ali očitna (publica), ali pa zasebna (privata).

Verska (dogmatična) tolerancija je tisto mišljenje in djanje, po katerem se sprejema in veljá vsaka vera, vsaka cerkev za dobro. Taka tolerancija, taka terpnost se mora naravnost in popolnoma zavreči, ker to je verska vnémarnost (indifferentizem); taka terpnost je nepravilna do Boga, ker Bog, večna resnica, ne more smote tako ljubiti, kakor resnico, — nepokoršine ne, kakor pokoršino. Kdor tedaj je v veri tolerant, stopen, komur ni nič mar, bodi si prava ali neprava vera, on žali večno Resnico, on se hudo pregreši zoper Boga. V tem ga ne more izgovarjati nobena postava, nobena reč, ker do Boga, do resnice, do svojega več-

nega namena ne more in ne smé vnémaren biti noben človek.

Dasiravno toraj Cerkev vsacemu kristjanu zapoveduje vse ljudi ljubiti, kar je glavno načelo, veliki princip; vendar mora Cerkev vedno za to skrbeti, za to delati, da zgubljene ovčice v svoje naročje zbira: „ut sit unum ovile et unus pastor“. Da bo en hlev in en pastir.

Cerkev je prejela neoskrunjen, naj čistejši nauk od Njega, ki je edini mogel reči: Ego sum via, veritas et vita“. Jest sem pot, resnica in življenje; nikakor toraj ni in vekomaj ne bo mogoče, da bi Njemu ne bilo nič za to, če se ta nauk prav ali popačeno uči, ali pa čisto zaverže. On tirja od Cerkve in ovčic čist nauk, kakoršnega jim je izročil. Kakor večni Bog zahteva čistost v življenju, tako zahteva tudi neoskrunjenost nauka. Serce in um, um in serce — oboje mora z neomadežanostjo Njemu posvečeno biti, eno z vernim naukom, drugo z neomadežanim življenjem. Premišljuj, kolikor koli si zmožen, nikoli in nikakor ne moreš priti in dognati do družega sklepa, če si res pošten. Vnémarnost v veri je brezbožnost in vekomaj ne more biti po volji Božji, ki je večna in neodjenljiva resnica.

Kako silno sedanjí čas v tem greši, to je jasno in očitno. Kako more učenik, vradnik, časnik, kapitalist govoriti n. pr.: Moja reč ni vera, meni je vsaka vera enaka, „protestant sem ali tje“ (v „Slov. Nar.“ št. 99.), jest imam z drugimi opraviti, nimam časa na vero misliti itd. itd.

Ni tedaj Cerkvi vse eno in ji ne smé in ne more vse eno biti, če ostane ona s svojimi verniki čista v veri, ali pa se pomeša z drugoverskimi zmotami, in kdor terdi, da je vnémarnost v verstvu opravičena, on s takim govorjenjem razodeva, da ne vé, kaj je vera, ali pa da je v sercu spačen in tají, kar dobro spozná, ker vé, da vsled svojega pravega spoznanja mora tudi prav živeti, v kar pa se noče vdati — ravno ker je serce okuženo. Zastonj pa je tajeenje, zastonj izgovori, zastonj umikanje. Zakaj kakor Kristus s tem, da pravi: „Jest sem pot“ zahteva, da moraš po Njegovi poti hoditi in živeti, tako z besedami: Jest sem resnica“ tebi zapoveduje, da Njegovo resnico moraš sprejeti (in ne kacih Lutrovih zmót, ne kacih Mohamedovih neslanost), in po njej moraš tudi življenje ravnati.

Nespameten je toraj liberalizem, kateri dandanašnji hoče s svojo goropadnostjo Cerkev prisiliti, da bi odstopila od resnice in nrave in se vravnala po volji brezvrcev. Cerkev zavolj svojega obstoja do konca ne more odstopiti od resnice, kakor gospodar ne od svojih hišnih in zemljišnih pravic, ker vé, da sicer gre na boben. Se vé, da to pri Cerkvi tudi ni mogoče, ker njen začetnik Sin-Božji ji je obljubil obstanek do konca sveta.

Rimljanje, spoznavši, da je kerščanstvo naravnost nevarno njih malikom in državi, ki je bila z malikovavstvom tesno sklenjena, so jeli kristjane preganjati, in v teh kervavih preganjanjih nam zaznamnuje zgodovina prvo nesterpnost, prvo intolerancijo.

Ako je pa Cerkev vselej prepovedovala in prepoveduje tesno občenje z drugoverci, zmešane zakone, krivoverake botre itd., se ji pač to ne more šteti v nesterpnost; sej s tim v ničesar pravice ne sega, nikogar ne namerava žaliti, ampak le vero hoče čisto obraniti, ona hoče, da naj njeni otroci dobé keršansko odrejo in dolžna je čuti, da vnémarnost ne spodjeda njene deržine.

Versko terpnost zaveržejo tudi protestanški bogoslovni učenjaki. Stahl, vodnik pruskih protestantov, pravi: „Der Stern des Christenthums ist die Exklusivität, seine Wirkungsart ist die Aggression gegen alle

Religionen, die Propaganda unter den Völkern. Und wie könnte dies auch anders sein? Seiner eigenen göttlichen Wahrheit gewiss, wie könnte es duldsam sein gegen den Irrthum, dass Gott die Ehre und den Völkern das Heil entzieht?“ Protestant Brückner pa piše: „Die Gleichberechtigung der Religionen, die man fordert, beruht auf Gleichgiltigkeit gegen die Religion, die man hat. Man streitet für Freiheit der Religionsübung, meint aber damit das Recht der Religionslosigkeit.“

Ako je toraj Cerkev dobrotna in ljubeznjiva do oseb drugovercev, pa vendar njih zmote ne more poterditi in mora svoje verne otroke po zmožnosti zoper njo okovariti. V tem oziru je Cerkev vedno zapovedovala, kako se je obnašati njenim vernikom do drugovercev, le iz tega namena, da ne bi njeni otroci škode terpeli, da se krivoverstvo ne zatrosi med njih čisti nauk. Če je Cerkev kdaj v posebnih primérljelih rabila ostrejši pomočke zoper posebno nevarne krivoverce, jih izobčevala, prepovedovala vernim z njimi občeovati; storila je to le z ozirom na občno korist, ne pa iz pomanjkanja ljubezni. Iskala je le zgubljene ovčice zopet pridobiti v svoje naročje.

In čudno je, da se ravno sedANJI čas toliko vpije zoper nesterpnost Cerkve, ko ravno v novejših časih taki možje, ki vodijo očitne opravila, ostro prepovedujejo iz Hervaškega goniti kužno živino, in bere se, da bode ostro kaznovan, kdor se bode prederznil nasprotno ravnati. Zakaj to? Zarad varnosti. In kdo bo grajal tako počenjanje? Ali mar tudi tukaj velja izrek: „Quod licet Jovi, non licet bovi?“ (Dalje nast.)

Iz Švice.

(Dalje.)

Tudi iz spodnjega Engadina in iz münsterske doline, kamor se je bil podal o. Ignacij iz Bergama s svojim spremljevalcem, je bila avstrijska vlada pregnala lažnjive pridigarje.

Rudolf, vitez Plantovski (Ritter v. Planta) je precej kot nekaj vladni komisar (pooblastenec) sporočil o tem nadvojvodu Leopoldu v Inšbruk; nadvojvoda je bil tega zelo vesel in je naročil Rudolfu, naj povsod streže misijonarjem, naj jim izročuje cerkve in jim preskerbuje živež. Planta se je tudi na vso moč prizadeval, da je ljudstvo hodilo k poduku, akoravno je bilo še veliko terdovratnih krivovercev, ktere je še bolj razkačila postava, po kateri so morali hoditi k misijonarskim govorom. Misijonarji so se v začetku tudi mogli mnogo boriti s tujim jezikom. Gospod jih je vendar podpiral (toliko lože jim je bilo, ker so bili Italijani), da so kmalo začeli vspešno delovati. Ko se je bil misijon v Pretigavu, v Engadinu in münsterski dolini nekoliko vterdil, sad rodil in dajal upanje, zopet pridobiti uboge zgubljene ovčice, se je podal o. misijonski prednik v Rim, da je sv. stolu poročal o misijonskem vspehu.

Toda med tem, ko se je mudil v Rimu, se je bil upor na Pretigavskem vžgal, razširil, in sv. Fidel je bil zgubil življenje. Ob enem se je tudi vzdignil Engadin in münsterska dolina z veltelinsko dolino, ktera je takrat spadala k Graubünškemu (zdaj se prišteva Italiji). Da bi upor pomirili zlasti v tej zadnji dolini, je bila Graubünška katoliška vlada poklicala na pomoč francoskega kralja, kteri je tudi poslal vojsko pod vodstvom mejnega grofa Coures-a. Ta je pa krivoverstvo skrivaj podpiral zoper voljo svojega vladarja; toraj so se vernili s francosko armado tudi pridigarji v deželo in so bujskali na vso moč zoper misijonarje in zoper pokatoličene prebivalce. Poslednjič se je rovarjem vspešilo, da so se oo. mi-

lanske provincije in tudi nemški, ko so vidili, kako jim zginjajo dan na dan tlaspod nog, obupaje nad vsakim vspehom, vernili v svoje provincije. Stanovitni so bili le oo. misijonarji breške (Brescia) provincije s prednikom o. Ignacijem iz Bergama, ki se je bil med tem vernil iz Rima. Britko je jokalo zavoljo pešanja misijona, vendar ni obupal. Berž je naznanil okolišine v Rim. Propaganda se je obrnila do francoskega kralja, kteri je dal primerne povelja, da naj misijonarje podpirajo v njih pobožnem delu. To je sicer nekoliko pretreslo mejnega grofa Coures-a, mogel se je ravnati po ukazu; vendar je tudi večkrat pustil prazne kote za pridigarje, kteri so po svoji navadi počenjali. L. 1624 so s silo pregnali kapucine iz njih stanovanj in cerkvá, in z mnogimi so gerdo ravnali.

Kapucini so se spet obrnili do mejnega grofa in na Francosko. Coures je mogel vnovič zoper svojo voljo poslati pridigarje iz dežele na kraljevo povelje. — Ker so pa poznali misli svojega skrivnega priverženca, so kmalo zopet prilezli, ter se nekoliko časa privatno prikazovali, potem pa očitno. Vidé, kaj Coures namérja, so se zdaj kapucini obrnili v Rim do generala, in so že hoteli deželo zapustiti.

Redovni glavar (general) je pa pisal predniku (prefektu), naj misijonarji poterpé, in se brez boja za nobeno stopnjo ne premaknejo iz dežele. Naznanile so se okolišine in početje mejnega grofa francoskemu kralju, — prednik je osebno šel v Pariz vse razjasnit kralju.

Svojega namestnika je imenoval za ta čas o. Hiacinta iz Perseglje. Ta je šel k mejnemu grofu in ga je prosil, naj misijonarje varuje vsaj očitnega preganjanja in sramotenja. Priljudni diplomat je vse obljubil, odpustil prednikovega namestnika s velikim spoštovanjem in — kapucini so bili psovanju izpostavljeni, kakor poprej. O. namestnik je razložil reč apostoljskemu poročevalcu (nunciju) v Lucernu, kteri je prosil misijonarje, naj še poterpé iz ljubezni do Jezusa, in jih je potolažil s pomočjo, ki jo bo morebiti o. prednik v Parizu dosegel.

Že proti koncu l. 1626 se je povernil iz Pariza prednik bogato obdarovan z obljubami in sladkimi besedami, ktere se pa niso spolnile, zakaj kralj se ni hotel nobeni stranki ravno zameriti.

Komaj so to sovražniki zapazili, berž so se spustili kar očitno nad misijonarje, ki so bili brez varstva in brez orožja, in so jih preganjali in sovali iz samostanov in cerkvá, ktere so bili oo. s tujimi darovi nekaj popravili, nekaj pa popolnoma na novo zidali, in s potrebnimi pripravi preskerbeli. Altarje in spovednice so razdirali, cerkvene oblačila, svete bukve itd. tergali in očitno sožigali, sreberne, zlate in druge cerkvene posode in lepote so pokradli, in vsaktere hudobije počenjali na sv. mestih. — Ubogi pregnani misijonarji so se mogli skrivati po hlevih in skednjih, da so podpirali peščico katoličanov, kteri so bili zvesti ostali, in na skrivnem opravljali službo Božjo po svislih, tudi po gojzdi in jamah. Misijonarji, večkrat ločeni od svojih po celi teden, so se živili z zeliši in slabimi jedmi.

Čez dve leti po premnogem terpljenji in prizadevanji je prišla še le pomoč — vsaj za spodnji Engadin. Graubünško je sklenilo z nadvojvodom Leopoldom mir, med drugim s to-le pogodbo: V spodnjem Engadinu ostane katoliška vera kot edino veljavna. Da bi tudi za drugi Engadin in za münstersko dolino kaj dosegel, se podá prednik l. 1629 k nadvojvodu v Inšbruk, in od tukaj po njegovem nasvetu k cesarju Ferdinandu II na Dunaj. Cesar ga je prav milostno sprejel in mu ni le obljubil, ampak v resnici pomagal. Cesarsko vojaštvo

je pregnalo lažnjive pridigarje, kacob 10—12, iz vsih samostanov, ki so jih bili vzeli oo. kapucinom. Njih vasečno delo se je toraj zopet pričelo.

Iz pastirskega lista

Linškega škofa.

(Dalje.)*

Četerto poglavje nadaljuje nauk o pomenu in lastnji pervaštva rimskega papeža v oziru na njegovo učilno oblast. Napis ima: „O nezmotljivem učeništvu rimskega papeža“.

Cerkveni zbor uči, kakor je bilo rečeno že v tretjem poglavju, da ravno tudi naučna oblast papeževa je naj višji, da toraj to, kar je papež o veri za versko resnico izrekel, je katoliška Cerkev vselej imela za nezmotljivo, in da kakor tako so jo zaznamnjevali tudi vesoljni cerkveni zbori, imenito tisti, v katerih se je zedinovala jutrova in večerna cerkev; da papež ima ta dar nezmotljivosti ne le po božjem navdajanju, ampak po božji pomoči, ki mu je obljubljena v Petru; da tega daru nima zato, da bi nove nauke oznanovale, temveč da po apostelnih izročilih razodenje sveto ohrani in zvesto razlaga; ima ta dar Cerkvi v blagor, da bi se čeda Jezusa Kristusa zmote vedno obvarovala, z resnico poživljala, in se vterdila k zmagoviti vojski zoper peklenške vrata.

Poglavje se glasi:

„Da pa apostoljsko pervaštvo, ki ga rimski papež kakor naslednik apostoljskega pervaka Petra ima v posestvu, tudi naj višji naučno oblast v sebi obsega, to je le-ta sveti Prestol vselej imel za vterjeno, to poterjuje vedno djanje Cerkve, in izrekli so tudi vesoljni cerkveni zbori, pred vsimi oni, na katerih se je Jutrovo in Večerno združevalo v edinost vere in ljubezni. Zakaj očetje četrtega vesoljnega carigrajskega zbora, nastopivši sledi svojih prednikov, so slovesno izrekli naslednje izpovedanje: „Pervi pogoj za zveličanje je, ohraniti pravilo prave vere. In kakor ne morejo preiti besede našega Gospoda Jezusa Kristusa, ko pravi: Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo Cerkev, tako se to, kar je tukaj rečeno, poterjuje po djanskem posledku, ker na apostoljskem Stolu je bila vselej katoliška vera neomadežana ohranjena in sveti nauk visoko spoštovan. Od njegove vere in od njegovega nauka nočemo toraj nikakor biti ločeni, in tako upamo se storiti vredne, biti v tistem občestvu, ktereza oznanjuje apostoljski Stol, v katerem je zastavljena cela in prava trdnost kersanske vere**). In med priterjenjem drugzega koncilija v Lijonu so greki izrekli in poterdili: „Da sveta rimska Cerkev ima v oblasti naj više in polno pervaštvo in predstvo čez vesoljno katoliško Cerkev, ki resnično in ponižno spozná, da ga je s polno oblastjo prejela od Gospoda samega v sv. Petru, pervaku ali glavi apostelnov, čigar naslednik je rimski papež; in kakor je ona pred vsimi zavezana braniti resnico vere, tako se morajo tudi verske prašanja, ki bi kje nastale, po njeni sodbi razločiti. Florenški koncil poslednjič je

*) Nadalje se razlaga nauk o papeževem nezmotljivem nauku v verskih resnicah in v kersanski pravi: ako koga moti vraža, da Cerkev s tim kaj novega uči, naj pazljivo bere te obravnave, da s svojim lastnim zadolženjem ne ostane v nevednosti in vraži, kar ga potlej pri sodbi ne more izgovarjati. Vr.

**) Iz formule (pravila) sv. Hormuzda papeža, kakor jo je Hadrijan II predložil očetom osmega vesolj. cerk. zbora in četrtega v Carigradu, in ki je od njih podpirana.

vstanovil versko resnico: Da rimski papež je pravi namestnik Kristusov, glava cele Cerkve, in vsih kristjanov oče in učenik; in da njemu je bila v sv. Petru od našega Gospoda Jezusa Kristusa izročena polna oblast pasti, voditi in vladati vesoljno Cerkev“.

„Da bi temu pastirskemu opraviilu zadostili, so Naši predniki vedno in vedno svoje neutrujeno prizadevanje obračali na to, da bi se zveličavni nauk Kristusov razširjal pri vsih narodih na zemlji; in z enako skerblijnostjo so čuli nad tem, da bi se ti nauki nepopačeni in čisti ohranili, kjer so bili sprejeti. Škofje vesoljnega sveta toraj, delajoči po dolgi navadi cerkva in po zgledu starodavnih pravil, so zdaj posamezno, zdaj v shodih (sinodah) pred ta apostoljski Stol odpravljali zlasti tiste nevarne pritežnosti, ktere se v verskih rečeh prikazujejo, da se pred vsira skaze vere odstranijo tukaj, kjer se vera nič skaziti ne more.*) Rimski papeži pa so po časih in okolišinah zdaj vesoljne zборе sklicevali, ali drugač si znanje pridobivali, kakošno prepričanje da ima po vesoljni zemlji razširjena Cerkev, zdaj se posluževali okrajnih zborov (sinod), ali družih pomočkov, ktere jim je božja previdnost naklonila; in potem so določevali, da tega se hočejo trdnostno deržati, kar so pod božjo pomočjo spoznali, da se zлага s sv. pismom in z apostoljskimi izročili. Zakaj sv. Duh naslednikom Petrovim ni bil zato obljubljen, da bi z močjo od njega sprejetega razodenja nov nauk oznanovale, temuč da bi z njegovo pomočjo po apostelnih izročilih razodenje ali versko zalogo sveto ohranili in zvesto razlagali. In njih apostoljski uk sicer so vsi častiljivi očetje sprejeli in pravoverni sveti učeniki so taistega spoštovali in se po njem ravnali. Zakaj imeli so naj bolj popolno prepričanje, da ta Sedež sv. Petra vedno ostane prost vsake zmote — primerno božji obljubi našega Gospoda in Zveličarja, ktera je bila storjena poglavarju njegovih učencev: „Jest sem zate molil, da ne jenja tvoja vera, in ti pa boš nekda spreobračal svoje brate“.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Zarad ljublj. nov. škofa imajo v kratkem biti dokončane obravnave med Dunajem, Rimom in izvoljenim, ki so: P. n. gospod dr. **Valentin Milar**, infilirani prošt Strassburški, semeniški vodja v Celovcu, predsednik Hermagorovega društva itd. itd., roj. v Glinah (Gleinach), v dek. spod. Rožni dolini na slovenskem Koroškem 10. grud. 1816, posvečeni 1840.

Iz Ljubljane. (Kako „obrito“ Tagblatt Kristusovega namestnika zasramuje.) Ta sovražljivi list, ki sicer tako rad pridiguje zoper vraže, je sam poln — ne kar vraž, ampak gole nejevere in laži. Une dni je „svoje zveste“ vedril z bedasto pravljico, da je papeža neka „čudodelna“ nuna prišla zdraviti, ki ga pa ni zdravila, temuč mu le zdravje prerokovala; na to da se je papež boljšega čutil in napovedal na 19. apr. že sprejemanje zaslišanj. Vender pa je rekel Tagbl., se dvomi, če mu bojo njegove moči to dopustile. — Nismo v nobenem poštemen listu brali, da bi bil Piju IX zdravje kdo prerokoval (sej v resnici bolan ni bil, ampak samo „bolehen“), to pa je gotovo, da v grenko jezo babjeverskih liberaluhov se je Pij IX od svoje bolehnosti ozdravil in sprejema brez števila zaslišanj, če tudi je Tagblatt še 26. apr. po družih lažnikih okliceval papežovo „po 14dnevem hiranju vzrokovano splošno oslavljenje 81letnega starčka“... Kaj pa ko bi po Napoleonovi poti šlo še kake polne stotine papeževih sovražnikov

*) S. Bern. Ep. CXC.

(in med njimi tudi Tagblattov zasramovavec) pred Pijem IX v večnost, ter odgovor dajat za svojo zagrizeno sovraštvo zoper papeža in Kristusovo Cerkev? — Farizejski listi z veseljem oznanjujejo „splošno oslavljenje“ Pija IX, in ko se papež tako ozdravi, da dela kljub človeku v močnih letih, iščejo tudi njegovo ozdravljenje smešno delati. Pij IX je živ mučenec, pa bolj ga bole rane, ki jih „novi judje in neverniki“ vsekujejo Kristusu Cerkvi, kakor pa psovstva, ki zadevajo njegovo lastno osebo. Slišal je Pij IX tope germeti 20. kimovca 1870 zoper njegov Rim; slišal je kladva, ki so izsekavale naj svetejše ime Jezus znad vrat vstava „Collegium romanum“; slišal rožljanje vetrihov, ko so tolovaji lomili v apostolski dvor Kvirinal; slišal je zasramovanje in divje kričanje od razbojnikov najete derhali zoper junaške papeževe vojake; slišal je, ko so pretepali in celo po cerkvah nadlegali njegove zveste podložne, kadar so zanj molili; on sliši razsajanje liberaluhov od vsih strani; slišal je jok zvestih devic Kristusovih, ki so jih tatinske roke pahale na ceste iz njih lastine; slišal je, da so mu že v njegovo poslopje streljali, da so tako rekoč pod njegovim oknom njegovo smert še živemu razklicovali. Slišal je Pij in slišali so Rimljani in vsa Italija, kako so Garibaldi, Gavazzi in toliko drugih izdajavcev psovali vero katoliške Italije, tajili celo pričujočnost sv. Petra v Rimu. Slišal je Pij IX, slišala in sliši vsa Italija preklinjevanje zoper samega Sinú Božjega J. Kr.; slišali so ploskanje novemu nejeverniku in goljufu Renanu, nasproti pa pravde katoliškim pridigarjem. Slišal je Pij IX in z njim vesoljni svet stotere ukaze za ugrabljenje samostanov. Sliši Pij IX in čuti vsa uboga Italija, s kolikimi davki je zraven tega tlačena in terta Italija, kako jo roparji (briganti) strahujejo in terpinčijo, celo ljudi ropajo, da potlej velike zneske denara za nje tirjajo. Sliši Pij IX in z njim Italija, kako nezmerno se množijo leto za letom tatinstva, poboji in roparstva in vsaktere hudobije in bogoskrunstva — vsled zaničevanja in preganjanja sv. vere*). Slišal je in sliši, kako krivoverci njemu čez vse ljubo mladino, uboge otročiče, z denarom v razne krivoverske šole vabijo, da bi jih od prave vere odvernili. Ni tedaj čudo, ako bi bil Pij IX „splošno oslavljen“ pri tolikih mukah, ki mu jih prizadevajo tisti, ki se ustijo z „omiko“, „inteligencijo“, „aufklärung“, obnašajo pa se gerje kakor zarod neke „pomalane živali“.

— **Kaj je dandanašnji nevarno?** Veči zmešnjave od babilonskih časov še ni bilo, kakor je v sedanji politiki. Liberalci na Nemškem in v Avstriji „jetiko“ dobivajo od samega kriča, kako so verni, papežu pokorni katoličani deržavi nevarni; ravno ta čas pa liberalne derhali po Nemškem (v Frankobrodu, Viesbadenu, Mannheimu) kakor divjaki po ulicah kričijo, hiše napadajo, podirajo, pa hvalisajo „anektiranje“ ter posilno grabljenje. Mirne katoličane liberalni časniki psujejo kakor nevarne „pajdaše internacionalove“, pred kaj časom že k smerti obsojeni možje pa sedé po ministerskih stolih in v družih vradih — in niso čisto nič nevarni. Andraš je 28. aprila v deržavni delegaciji izrekel načelo, da vsak narod ima pravico si dati obliko vlade, samo čakati se mora, da je djanje pred očmi, ktero je narodovo voljo nedvomljivo razodelo; in to načelo se dr. Rechbauerju in drugim ni nič nevarno zdelo; — nevarni so le katoličani, ki se branijo civilnega zakona, brezvršnih šol in sploh pogubnega liberalizma. — Od Bizmarka do ljubljanskega „blatta“ se je toliko slišalo, kako nevarna za deržavo je verska resnica o

papeževi nezmotljivosti. Oče opičar Gustav Vogt je pa te dni v Švici opičarjevičem čudne levite bral. Rekel jim je, da dogma o papeževi nezmotljivosti ni ne boljmu nasprotna in ne bolj politično-nevarna, kakor dogma same Cerkvine nezmotljivosti, ktero vendar priznavajo nasprotniki papeževe nezmotljivosti; in da vriš, ki se v tej reči razodeva, kaže britkost slabih, ki kličejo vlado v posredovanje, da naj bi ona prašanje presekala v njih pomenu! Misel pa, da „in lege Christi reges (in to veljá pri republikah, kakor pri monarhijah) sacerdotibus debent esse subjecti“, kakor pravi sv. Tomaž Akvinski, je splošna vsim vernim ljudém . . . in „pokornim biti Bogu bolj kakor ljudém, je načelo keršansko, in ne samo nezmotljivsko . . .“ — Se vé, da oče opičar ni imel namena tega govoriti v prid katoličanstvu, temveč njegov namen in misel gre na to, da naj zatiravci katoličanstva tega ne počenjajo z zlorabljenjem sebi izročene oblasti (da bi vernike terli in terpinčili s preganjanjem, s paragrafi, ukazi itd.), temveč „velike načela svobode naj se neoskrunljivo ohranijo“. „Govorite jim na serce, na um“, tako jih spreobračajte k liberalizmu; vse drugo liberalizmu več škoduje, kakor pomaga . . . Vse tisto šopirjenje deržavne oblasti v teh rečéh, od smešnega „Placeta“ do zamerzne orožne sile, še nikoli ni bilo zmožno terdno-pravovernih katoličanov spremeniti v liberalne duhove. Tako modruje Gustl Vogt; „kaj pa poreče njegov učenec Tagbl., ki je tako močno zaljubljen v „kancel paragrafe“ in v vse tiste „lepe železne okove“ za usta in roke tistih, ki oznanjujejo večno resnico. —

Spoznajmo tedaj tudi katoličani, da bolj nevarni so volkovi v jagnjeta preoblečeni, kar svetuje opičar Vogt svojim učencem, kakor pa očitni volkovi kurjaki. Nevarni so pa tudi sovražniki „blattovskega rodú“, ki skačejo v obeh podobah med katoliško čedo, zdaj kot pohlevne jagnjeta, zdaj kot togotne risi, kakor se primerniše zdi njih lisičnosti, ali pa kakor jih požene njih divja strast.

— Ker je dr. Kosta „k mnogim predsedništvom“ sprejel tudi predsestvo pri odboru za zidanje nove cerkve sv. Jožefa, ma „Narod“ nekako muhasto pritika, da „je res univerzalen“. — „Narodu“ v tolažbo bodi pojasnjeno, da to je ravno znamenje, da dr. Kosta pri Ljubljancanih, ki so se lotili tega na vse strani častnega in koristnega dela, ima več zaupanja, kakor pa ga mu marsikdo privoši, zlasti kakor Ljubljancan, ud obéh katol. društev in ker je iznajden v mnogoterih mestnih, vradnijskih in družih zadevah, kar je k temu treba.

— (Znamenito za č. gg. duhovne.) Morebiti se bo kteremu izmed č. g. duhovnov vstreglo, ako se naznani, da se bo po gg. bogoslovcih prevažni poduk o spovedovanju vnovič dal litografirati. Sostavil ga je pred dvema letoma gosp. profesor pastirstva, deržé se naj boljih načel učenih in svetih mož, posebno Alfonza Ligvorija.

Nauk je kratko in jedernato sostavljen, vsa bistvena vodila so naznanjena, kar je posebno dobro za večkratni pregled. Ako bi kateri č. g. duhovnov želel poduk imeti, ki bo obsegal okoli 16–17 pol, naj do 20. t. m. naznani četertletniku č. g. Jak. Ferjančiču, kteremu drugemu semeniških gospodov, ali tudi vredn. Zg. Dan. Cena bo prav majhna. —

— Razstava cerkvenih paramentov v Ljub. kaže letos še večje število prelepo in mnogotero posebno umetno izdelanih cerkvenih oblók in raznih naprav. Gospodičine, gospé, mnoge učenke, zlasti nunskih šol, se res ne morejo prehvaliti za toliko vnemo pri cerkvenih delih, da molčimo o p. n. gosp. vodju, kateri

*) Pri vsem tem in takem, kar živi človek tajiti ne more, nam je povedal eden naših časnikov novico: Da so Italijani „dosegli zedinjenje in svobodo“ (!!)

je duša povsod in pri vsem in ima silo opravila, s temi rečmi skoz celo leto, posebno pa še o razstavljanji in razpošiljanji.

— **Šolsko.** Na kranjskih gimnazijah in na realki je prosilo 218 učencev za novo ali pa nadaljno oprosteno od učnine. Sto učencev izmed teh je dobilo polno, 32 pa polovico oprostenja, 15 prošenj je odvernjenih, 63 se je pustilo dosedanje oprosteno in osmerim se je odtegnilo. — Tudi peterim prosivcem na učeniški vadnici je oprosteno učnine podeljeno. — V korist staršem in plačevalcem na vse strani je želeti, da bi se skazovala pri oprostovanji saj tolika radodarnost, kakor se skazuje pri poviševanju plače in deljenji priboljškov in priklád za raznotero vradno in šolsko osebstvo. — Slišali smo nekatere primérleje, zlasti iz začetnih šol, da morajo učnino plačevati taki, ki se jim kaj terdo godi za vsakdanji živež itd.; pa tudi, da se je terdo iztirjevala učnina.

Z Gorenskega. (V spomin rajnega gosp. Jožef Boncelj-a, fajmoštra Soriškega.) Šest in tridesetkrat si spremenila, spoštovana „Danica“, svojo naslovno številko od časa, kar si bila prinesla v svojem 34. listu lanskega leta sostavek: „Redka slovesnost v Sorci“; danes pa boš gotovo tudi enake rade volje sprejela onemu veliko veselost popisujočemu sostavku čisto nasprotno žalostno sporočilo o zadnjih trenutkih, smerti in pokoju ondotnega rajnega župnika gosp. Jož. Boncelj-a, ki je na večer 28. aprila po sicer že precej dolgi, pa premalo čislani bolehnosti naglo zaspal v Gospodu. Nagiblje pa me k temu naznanilu nekaj prepričanje, da ker je blagi g. pokojnik imel mnogo dobrih prijatlov po vsi škofiji, in tudi čez meje njene, oni gotovo radi kaj bolj natančnega o tej hitri smerti zvedili bodo; nekaj pa želim vsaditi majhno cvetko v skalni spomin na prezgodnji grob svojega rajnega iskrenega mladinskega tovariša in skoz ves čas življenja prijateljsko naklonjenega mi pobratima. Kot vvod svojemu naznanilu naj predstavim naslednje kratke verstice iz njegovega življenja.

Ranjki g. Jožef Boncelj se je rodil v Železnikih na Gorenskem 24. februarja 1826. Šolal se je s pričetka v domači narodni učilnici; nemške šole obiskoval je s prav dobrim uspehom v Škofji loki; latinske pa v Ljubljani. L. 1848 jesenski čas v ljubljansko semenišče sprejet, je bil po skončanem 3. letu bogoslovja po rajnem prevzvišenem mlst. gosp. knezu škofu Antonu Alojziju Volfu mašnik posvečen; jesenski čas l. 1852 pa za kaplana poslan v gorsko faro št. Vid nad Cirknico. Služboval je tudi pozneje na samih za duhovsko pastirstvo dovolj težavnih farah v Polhovem gradu, v Černomlju, v Šmartnu poleg Kranja, v Selcih, v Teržiču in v Ribnici. Bil je kot posebno dober, poljuben cerkveni govornik, ter enako dober in marljiv spovednik; pa tudi v družbi kot prijazen in dobrotljiv go-spod povsod obilno čislán in cenjen, in svest sem si, da je na vsih ravno imenovanih farah mnogo serc, katere je globoko vžalostila novica v zadnji „Danici“ o njegovi zgodnji smerti, ter so globoko iz duše vošili blagemu rajnemu večni mir in pokoj v sv. raju. (Konec prih.)

Iz Maribora, 5. maja. — Milostljivi gospod knez-škof Lavantinski bodo mesca julija t. l. v Videmski dekaniji delili zakrament svete birme in sicer: 2. v Sevnici; 3. v Koprivnici; 4. v Reichenbergu; 5. v Arčiču; 6. v Brežicah; 7. v Dobovi; 8. na Bizeljskem; 9. v Pišciah in 10. v Vidmu.

Iz Tersta. Bratovšina vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa pri nas prav lepo napreduje kljub našim liberaluhom in naprednjakom, ki so pa prav za prav nazadnjaki. Družba šteje že zdaj 2,918 družbenikov v Terstu in po deželi. Gospé imenitnih družin v Terstu so tej družbi na čelu; da so zvedene in da jo dobro vo-

diti umejo ter se za napredek trudijo in za blagor revnih cerkev neutrudljivo delajo, nam je pokazala zopet letošnja razstava, ki je bila v prostorni zakristiji farne stare cerkve svetega Antona ali „Marije Pomočnice“ od bele nedelje skoz osem dni. Čudili smo se viditi toliko lepe robe, katero je prava keršanska ljubezen v kratkem času skupaj spravila in so jo nežne ročice tih blagih dobrotnic za revne cerkve tako lepo vredile in obdelale za lišp in kinč cerkev v Božjo čast. Bilo je viditi 3 plajše za večernice, 27 mašnih plajšev in kar zraven gre, 4 obramnice (vel. humeral.), 24 mašnih srajc, 50 zavratnikov, 21 roketov, 105 korporalov, 112 purifikatorjev, 140 rčnih pertičev, 60 pál, 42 burs za sv. obhajilo in sv. olje, 13 predaltarnih pertov, 5 mašnih bukev, 14 blazin za altare, 4 kerstnih stol, 1 lampa in 1 križev pot. Ako pomislimo, da je ta bratovšina pri nas še le v začetku, kajti ne šteje še celih dvéh lét, res moramo reči, da se je prav veliko storilo, in upati je, ko se delovanje bratovšine razglasi, da bode število udov od dné do dné rastlo, posebno tudi po deželi, kjer še zdaj ni povsod zadosti znana; in tako bodo ubožne cerkve naše Istre, v katerih večkrat tudi naj potrebnjšega za vredno službo Božjo pomanjkuje, vsaj imele upanje eno ali drugo leto od te družbe kaj dobiti za olepšanje hiše Božje. Zatorej ne moremo opustiti pri tej priložnosti, da bi posebno duhovnim pastirjem na deželi, kterim so potrebe cerkev znane, gorko ne priporočili te bratovščine, ter jih prosimo, naj jo po svoji moči podpirajo, in med svojimi ovčicami razširjajo, in sicer naj prvo zavolj duhovne koristi, ki izvira iz nje, potem pa tudi glede na prid, ki se ga zamorejo nadjati za svoje ubožne, skorej bi rekel, večkrat gole cerkve. Tukaj se Vam za čudo malo soldov daje prilika, poprimite se; ako sami nimate potrebe, boste pa drugim siromakom pomagali, in si tako zaklade za večnost nabirali. Drugo nedeljo po Veliki noči, zadnji dan razstave, so se podali tje presvitli škof in so blagovolili sami ogledati reči, ki so namenjene za službo Božjo; in se zdaj razdeljujejo med tiste potrebne cerkve, od koder so se o pravem času oglasili.

(Konec nasl.)

Razgled po svetu.

Laško. K francoskim in španjskim zmešnjavam se pridružujejo tudi laške: Odpovedali so se laški ministri svoji službi, ker je zoper njih misel in prepričanje zbornica določila 23 milijonov za mornarsko orožarno v Tarantu* (ministri so bili odmenili 6½ milijona). Ministerstvo pa se bode s tim izrezalo tudi iz zadrege v klosterski zadevi, ker tuja diplomacija menda vendar ugovarja zoper obravnavo v zbornici o tej reči, na kar mavtarstvo tako hudo tiši. Kralj je v zadregi zarad novega ministerstva. Ministerstvo je kralju nasvetovalo za novega ministerskega predsednika Pisanelli-a, ki je tudi sam z levičarji vred glasoval za 23 milijonov. On in druge politiske osebnosti se izgovarjajo s težavnimi sedanjimi okoliščinami. Po noči od 30. apr. do 1. majnika so se ministri sošli — ne mara k Šmarnicam se pripravljat? O kaj še! Spoznali so, da zadrege italijanske so mnogotere: politiske, vojaške, diplomatske, gospodarske, verske. Sklenili so toraj iz obupnosti vtopiti

* Taranto, Tarent, mesto v ital. okrajini Terra d' Otranto, ob jonskem morji, z 19,100 prebivavci, ima zavétnik in grad. Nekdaj Tarentum, mogočna greška naselba na spodnjem Italijanskem s 300.000 prebivalci. — Zraven arzenala v Speciji in v Benedkah ga hočejo novi Italijani tudi tukaj napraviti, ko bi imeli s čim.

svoje ministerstvo v taranškem zalivu in potisnili so kralju nazaj v roke svoje pred tremi leti sprejete listnice. Kralj pa, je rekel Lanza 1. majnika, jih ni hotel sprejeti prihranivši si, da pozneje pové svoje misli. Ne vé se toraj še za gotovo, če je ministerstvo živo ali mrtvo. Vender pa upa „Unità“, da po vsaki ceni je ta padec milost, ki nam jo naklanja Marija; mesec „Auxilium christianorum“ (pomoč kristjanov) se pričinja dobro, in utegne se končati bolje. Ministri, ki so pričakovali smerti Pija IX, umirajo sami. Iz reči reč vstaja, in zmaga more Cerкви doiti, kadar se naj manj pričakuje. Kdo je pričakoval padec ministerstva Lanza v taranški zaliv? Rekli so vsi, da pasti mora, zakaj od Šimna Copernika naprej so se vselej stermoglavili sovražniki sv. Petra; da bi pa po tej poti padlo, je bilo zoper vse pričakovanje. Postavimo pa, da še izleze iz morja na breg, bo padlo še bolj sramotno drugi pot. — Pa dobimo slabše ministerstvo, poreče kdo . . . To je nemogoče. (Op. Eden naših listov mu kadi — ne z ajdovico, ampak z arabskim kadihom — imenovaje ga: „to pošteno ministerstvo“. „Unità“ pa pravi dalje:) Ministerstvo, ki je vlomilo Pijeve vrata, ministerstvo, ki je prišlo z večrihi v Kvirinalov dvor, je naj slabše vseh ministerstev (il pessimo dei Ministeri) . . . Serčnost tedaj, zaupanje in molitev! Mi hočemo le eno samo reč, zmago papežu in Cerкви. — Gospod Bog nam je to obljubil in ne more nam odreči tolike milosti. Taranto nas spominja na imenitne čudeže Vsegamogočnega. Ondi se je vzdigoval glasoviti velikanski Jovov malik, za Rodovim naj slovečniji kolós. Prišel je tje sv. Peter v tovaršiji s sv. Markom l. 45, in poglavar apostoljski pogleda malika, naredi znamenje križa, in bil je v šibrah kolós, visok dobrih 40 vatlov, občudovano Lisippovo delo. Tarantini so se nato k veri spreobrnili, in zidali so ob bregu eno Cerkev Mariji D., drugo sv. Petru med mestom in pečino imenovano „sv. Peter v Galatini“, in tretjo sv. Marku. —

Kakor je protestiral v Rimu kardinal namestnik zoper brezbožnost bogoskrunskega časnika „Capital“, tako protestirajo pri ministerstvu drugi škofje po Laškem zoper pohujšljive časnike. Te dni je razglasila „Unità“ slovesno oporéko osmérih modeneških škofov. Ako tudi morebiti mavtarski ministri malo poslušajo take proteste, poslušaj jih pa toliko bolj verno ljudstvo, ktero glas svojih škofov sprejema kakor glas apostelnov, in kdor ima le še kaj malo vere, se zderži branja, pred katerim ga svariyo viši pastirji. Med drugim povdarjajo modeneški škotje nevtajljivo resnico, kako razuzdano časništvo ne škoduje le samo Cerкви, ampak sploh družinstvu. — In če ministerstvo ne odvraca škode od družbinskega občinstva, kakošno je tako ministerstvo? —

Francosko. Pariz si je med tremi poslanškimi ponujavci izvolil rudečkarja Barodet-a v narodno skupščino. Izmed 457,000 glasovi jih je vojak Stoffel dobil 27,088, minister Remusat 135,407, komunist Barodet pa 180,146. Ne more se sicer od deleč na tanko soditi, vender čudno se lahko marsikomu zdi, kako da so konservativci ljudolovcu Barodet-u nasproti postavili vojaka in ministra za poslanca! „Unità“ misli, da ta rudečkarška zmaga se zamore misliti kakor velika nesreča za Francijo in za Evropo. Ako se Francozi še niso dosti zmo-drili pred dvema letoma, kdo jim more pomagati? Takrat mesca aprila je komuna gospodovala v Parizu. 6. apr. je bil v ječo djan vikši škof, predsednik Bonjean, opat Dugnerri in 63 družih, ki so jih v začetku imeli za poroke, potem pa so jih rabelsko postrelili. 8. majnika je Thiers v razglasu Parizane rotill, da naj se umaknejo trinoštvu „komunskemu“, in le-ta se je maševala nad njim ter mu hišo požgala. Šestnajst dni

pozneje so požgali Tuilerije (cesarski dvor), „Palais Royal“ (kraljevi dvor), Louvre, dvor Častne legije itd. Sterméla je vsa Evropa slišavši strašne naznanila iz Pariza, in čutiti je bilo, da se streznuje in da liberalizem se je zadosti razodel v svojih končnih nasledkih. Toda sterčenje je terpelo le neke trenutke, ter se je zdajci vse pozabilo. Hujskanje zoper Cerkev se je nadaljevalo. Kapital, inteligencija, časništvo — silo veliko jih je tako slepih in zagrizenih, da niso zmožni se strezniti; spregledati utegnejo še le, ko jih petrolej izžene iz njih kás, iz njih sovražnih skupšin, iz pisarnic in tiskarnic. — Tisti v Parizu izvoljeni Barodet je bil kdaj mestni župan v Lijonu in je velik prijatelj Gambettov ter strančar „komunski“, kakor ga popisujejo.

Barodet svojim volivcem, ki se jim je serčno zahvalil, pa takó govori: „Mi hočemo republiko staviti na spoštovanje postáv, na naj viši veljavo vesoljnega glasovanja . . . Moja kandidatura ni bila kandidatura vojske . . . Prijatla se kaže rednosti, zmérnega republikanca; toda „Unità“ se boji v njem preobiečenega volka. Sad bo pokazal, kakóšno je drevo.

Rimsko. (Svetinje ss. Filipa in Jakopa mlajšega.) Pred nekaj časom smo omenili, da so v Rimu pri popravljani zadevnega altar-a prišli do svetinj ss. Filipa in Jakopa. „Ossevatore Romano“ je prinesel zdaj natančno naznanilo o teh svetinjah 26. in 27. apr. v dveh številkah. To naznanilo je od učenih bogoslovcev, fizikov in starinoslavcev, ki so v cerkvi 12 apostelnov najdeni svetinje vestno preiskali v ta namen, da se je skazalo, če so res pravi ostanki od teh apostelnov. Izmed mnogih svetih ostankov, ki so shranjeni v raznih posodah, naj opomnimo, da pod podolgasto okroglim steklom je desna noga sv. aposteljnua Filipa, ohranjena nestrhunjena z vsimi kitami, čutnicami, hrustančevino (cartilagi) in kožo. O tej nogi govori Signorili s pristavkom, da je bila pri zadnji Večerji od Zveličarja Jezusa Kristusa umita in kušnjena. V dveh družih velikih steklenih posodah pa je prah z drobninami kosti teh ss. apostelnov, in še v družih posodah druge svetinje. Sv. Jakop mlajši, zavolj velike svetosti tudi „Pravični“ imenovan, je bil nazarejic, dokler ni bil apostelj izvoljen. To so bili taki ljudje, ki so samotno živeli, niso vina pili, las si ne strigli, in druge spokorne dela so opravljali. Sv. Jakop razun o veliki noči ni nikoli mesa jedel, vina ne pil in je bil revno oblečen, ter je posobno veliko molil. Ker je bilo veliko vernikov, ki so nauk sv. Pavla o opravičevanju po veri napéno razumevali, kakor da bi ne bilo treba dobrih del, je l. 59 sv. Jakop mlajši pisal list, v katerem je priterdoval potrebo dobrih del. Luter je bil tudi ta list sv. Jakopa zaverjel, ker mu blezo niso kaj dišale dobre dela, posebno pa zatajevanje ne. Judovski veliki svet ga je bil obsodil, da bodi kamnovan. Pred smertjo so ga peljali na tempelj in ga zapeljevali, naj ljudstvu reče, da se je svoji veri odpovedal. On pa je očitno in serčno Kristusa spoznal pred vsim ljudstvom. Pismarji in farizeji so bili na to strašno razdraženi in so ga z verh tempeljna na cesto vergli. Sv. Jakop pa je še pokleknil in molil za morivce, in neki valjavec ga je s kolom po glavi udaril in vsmertil 10. apr. l. 61 po Kr.

— V jutru 25. aprila ob 11 so sv. Oče sprejeli zraven družih imenitnih osóbstev prečast. škofa sekovskega gosp. Jan. Kerst. Zwergerja. Potem je mona. Zwerger sv. Očetu skazal tudi poslanstvo štirnajsterih katoliških pruskih mladenčev, bogoslovcev na vseučiliših v Inomostu in Virzburgu.

— (Naključje, ki ni naključje). Časnik „Frusta“ pripoveduje, da pretekli petek je v Rimu nanaglomala in neprevidoma umerl marmorist za starinarstva, ki je imel svojo prodajalno ob cerkvi sv. Luka, v oddelku

„Campo Vaccino“. Bil je prostomišljak in zapisan v „komuno“. V petek tedaj, ravno ko je odperl prodajnico, se je usedel, pa ni več imel časa usta odpreti, tako nanagloma je bilo po njem. Imel je navado na vratih stati, pa vse duhovne in mnihe zasramovati, ki so memo šli. (Liberalna „omika!“) Kadar je vidil memo iti kako žensko z bukvami k sv. maši, jo je zasramoval z naj geršimi primki, ki se zamorejo misliti. Pri-poveduje se, da poprešnji petek pred smertjo je prav gerdo zmerjal dva memogredoča pasijonista. Nesli so gerduna pokopat brez križa, brez luči; spremljale so ga neke rudečkarske zastave — slabo tolažilo! Njegova mati hodi poslušat odpadnika Gavazzi-a, in ko je za-šlišala, kako prenesrečno je sin sklenil, je rekla: „Zdaj vidim, da je Bog“.

Iz svete dežele. Francoski konzul v Jeruzalemu je od turškega poglavarja v imenu Sultanovem pridobil posestev ene cerkve in veliko razdjanj na okrog — blizo Abu-Goša — ob potu med Jafo in Jeruzalemom.

Razne novice „Unità“ piše, kako je Andraš na Dunaju dal eno pod nos Janezu Lanzu v Rimu. Interpeliran je bil menda o volitvi naslednika za Pija IX; Andraš pa je rekel, da je prašanje „neprimérno“ (inoportun) in ni hotel odgovoriti. Lanzu v Rimu se pa ne zdi neprimérno pred očmi Pija IX obravnavati o zatrenji cerkvenih redov, in še dosti drugih nepristojnost. — Pruski „maulfreiheitlerji“ so kake 4 cerkvene redove našli, ki se jim zdé v sorodu z jezuiti in jih namerjajo iz Nemčije pregnati. Naj bi raji Bizmark naravnost povedal, da je katolikenfresser in ne samo „jezuitožirec“, zakaj kdor hiši stebre spodmikuje, se za-stonj izgovarja, da ne misli hiše podreti. V Rimu je šel na boben tisti železniški tergovec, ki je bil l. 1870 z vétrih odperl vrata apostolskega dvora Kvirinala, da ga je potlej v posest vzel Viktor Emanuel, pred katerim ima pa toliko strah, da si je bil raji drugo poslopje za denar najel, kakor da bi tukaj prebival. Huda vest!! Od tistega časa tedaj so naj znamenitiše rimske deržine zapustile tega tolovajnega pomagača, in pričela se je zanj verstiti nesreča za nesrečo. — Na Španjskem vsak dan nekterekrati do čistega raztepejo Karliste — časnikarji, telegrami in republikani; pa jih je vendar zmiraj več. V Barceloni je general oklical te dni: Karolovci so toliko kakor čisto zaterti in princ Alfons zapoden na Francosko; precej drugi dan se je naznanilo, da je Alfons v zmagoslovji sprejet v Katoloniji, da njegov general Sabals v Geroni streže na republikanske kardela. V Geroni in Leridi je karoliška glavna moč. Tudi Bilbao Karliti obsedajo. Maršal Serrano je na Portugalskem. Njegovo hišo v Madridu so federalistiški republikanci oplenili. Koliki blagri „zlate svobode“ pa se vživajo pod liberalno-republikansko vlado, so ti možje v Madridu pokazali na prvi miglje; tamkaj namreč mora človek imeti potni list, pos, ako hoče iti iz mesta, in ako popotnik iz kacega vzroka ne izide zaznamnjani dan, pos ne velja nič. Razni §§§ sicer povsod kažejo, koliko vinarjev je vredna liberalska svoboda, naj bolj so jo pa blezo vender v Berlinu in v Madridu zadeli. — V Fuldi so bili 2. t. m. zbrani škofje pogovore dokončali; pričakuje se od njih skupni pastirski list in pa spominica zadevajoča nove pruske cerkvene po-stave. — 3. t. m. se še nobeden izmed tistih, ki so bili k kralju klicani, ni hotel lotiti opraviila, da bi so-stavil Lahom novo ministerstvo. Po posled. nazn. mini-sterstvo ostane. — Liberaluhi v Soloturnu pripravljajo nove pomočke za preganjanje škofa Lachat a.

Iz Ljubljane. Zarad direktnih volitev je sicer te dni izvoljen izvrševalni odbor, ki bode po svoji zmožnosti pripomogel, da se pravi možje volijo; toda glavna reč je vendar le ta, da narod sam s pomočjo rodoljubov po deželi odmeni za poslance take može, ki so vsestransko vneti za korist našega naroda. Nikakor se ne smé pozabiti, da kandidat mora pošteno besedo dati, da bode delal celotno za naš katoliško-slovenski narod, ne le za tako imenovano narodnost, ampak tudi za njegovo vero in Cerkev; ker radi se brezverci že zdaj šopirijo, kako bojo po zgledu prusa-kov in lahonov še dalje segali v liberalizmu ter rogo-vilili zoper vero, nosove vtikali v zakristije, namesto da bi res skerbili za blagor cesarstva in njegovih naro-dov. Tedaj glejte do časa, na ktere može se je zanesti, in ne volite nikogar, kateri ne da možke besede, da bode pošteno delal: za vero, cesarja, domovino. — V izvrševalni odbor so izvoljeni gospodje v Ljub-ljani: Dr. J. Bleiweis, dr. Kosta, P. Grazelli, vrednik Jeran, Karol Klun, J. Murnik, Mih. Pakič, Ant. Perme, V. Petričič, Tom. Pirnat, dr. Poklukar, dr. Zarnik.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Č. g. Telijan Al., oskerb-nik goteniške lokalije, je dobil faro Stari log na Kočev-skem; č. g. Babnik Jan., kapl. v Dolenji vasi, pa faro v Soteski. — Č. g. Jaklič Juri., adm. v Spod-njem logu, je prestavljen kot administr. v Gotenico. — Umerl je 4. t. m. za boleznijo na možganih, pre-viden s ss. zakramenti, č. g. Fr. Lesjak, c. k. profes. na učiteljski pripravnici v Ljubljani. R. I. P.

V Lavantinski škofiji. Č. g. Matija Sternad je postal župnik na Ljubnem.

V Terzaški škofiji. Prestavljeni so čč. gg.: Flor. Zalokar iz Lokve v Drago; And. Martinčič iz Drage v Divačo; Karol Mazek iz Divače na Barko; Jan. Rekar iz Barkve v Lokvo; Vin. Zamlić iz Kastve v Beršec; Al. Brozović ostane v Mosčenicah, mesto njega gre Božić Depiera v Momijan.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Štiri osebe na Selih poleg Sumberka 4 gld. 24 kr. — Iz št. Ruperta 3 gld. Prosimo blago-slova sv. Očeta. — Dve sestri 6 gld. in prosite sv. blagoslova za srečno zad. uro. — Iz št. Ruperta 3 gl. — Po g. Križnarji neimenovana roka 1 gld. sr. — Ne-imenovana 1 tol. za 2 gld. st. d. za vezilo k Njih godu, naj bi jih Bog še dolgo ohranil in bi dosegli zmago. — Dve osebi iz Kranja, ena tol. za 2 gld. st. d., druga 1 gld. a. v. — G. A. S. v L. 6 star. dvajset, s prošnjo sv. blagosl. za srečno zadnjo uro. — Iz neimenovanih rok 2 gld. 20 kr. Blagoslovite jih, sv. Oče, v dušni in te-lesni blagor. — Iz Kamnika 1 cekin v zl., 1 gld. sr. st. den. in 60 kr. a. v.

Za Kalvarijo in za cerkev sv. Jožefa. Neža Slovša za Kalv. 2 tol. po 33 kr. star. den.; in za cerkev 1 gld. v sr. (tol.) — Neimen. 10 gld. (5 za Kalv. in 5 za cer-kev). — Dve sestri 20 gld. (10 za Kalv. in 10 za cer-kev). g. Jož. Vodè 1 gld. — G. Jož. Regali za zdaj 5 gld. a. v. — G. M. Močnik za zdaj 5 gld. a. v. —

Za varhe Bož. groba. Iz št. Ruperta 4 gld.

Za preganjane duhovne v Švici. Iz Kamnika 5 gld.

Za sv. Delinstvo. Po g. Dolencu 80 kr.

Za Bosno. Iz Kamnika 4 gld. 25 kr. a. v. in 1 gl. sr. — Iz neimenovane roke, altarni pertič.